

Gespreksnotitie rondetafelgesprek Tweede Kamer

Woensdag 31 januari 2024

Toelichting: de heer Paul Depla, lid Regiegroep voetbal & Veiligheid en burgemeester van Breda

Inleiding

In het richtinggevend kader 'Gastvrij en veilig voetbal' hebben de voetbalpartners als ambitie beschreven dat het voetbal er is voor iedereen. Bezoekers moeten onbelemmerd kunnen genieten van de grootste sport in ons land. Maar individuen die zich schuldig maken aan wangedrag worden gestraft en uitgesloten. Deze ambitie is vertaald naar een programmaplan voor de periode 2021-2025 met een addendum in de vorm van een versterkingsplan voor de seizoenen 2023-2024 en 2024/2025.

Onderdeel van de afspraken is om de wedstrijdvoorbereiding in de lokale vierhoeken te versterken en beter achteraf te evalueren. Ook werd afgesproken dat alle partijen gebruik moeten maken van instrumenten waarin de Wet MBVEO voorziet en de burgemeesters van gemeenten met een betaald voetbalclub strakkere afspraken zouden maken over beperkingen voor uit- en thuispubliek naar aanleiding van wangedrag. Dit heeft geleid tot het handelingskader aanpak ongeregeldheden rondom betaald voetbalwedstrijden voor gemeenten.

Handelingskader

Met het handelingskader willen de burgemeesters met betaald voetbalclubs in hun gemeente zoveel mogelijk landelijk een uniforme lijn trekken en zodoende de maatregelen meer voorspelbaar te maken. Overtreders moeten weten wat de gevolgen zijn. Zowel waar het gaat om het in gebreke blijven van de clubs bij het nakomen van opgelegde voorwaarden voor het mogen spelen van de wedstrijden als waar het gaat om grootschalige ordeverstoringen door groepen kwaadwillende supporters. Ongeacht welke club het betreft of door welke supportersschare de groepsgewijze ordeverstoringen worden gepleegd.

Het gemeentelijke handelingskader is richtinggevend en brengt niet meer of andere bevoegdheden en instrumenten. Het handelingskader doet niks af aan de lokale verantwoordelijkheid van bestuurders of driehoek c.q. vierhoek. De afweging om maatregelen te nemen blijft altijd lokaal. In die afweging houden de voetbalgemeenten samen met de clubs en de supporters vast aan de ambitie van een gastvrij en veilig voetbal.

Gezamenlijke voorbereiding en -evaluatie

Het waarmaken van onze gezamenlijke ambitie vereist een intensieve samenwerking op landelijk en lokaal niveau tussen een veelheid van partners. Maar uiteindelijk is het lokaal in en rond de stadions van de betaald voetbalclubs waar de landelijke ambitie moet worden waargemaakt door de lokale voetbalpartners. Samen met de goedwillende supporters. De regie daarbij ligt bij de burgemeester. Het handelingskader ziet ook op een intensivering van de betrokkenheid van de gemeente in zowel de voorbereiding op de wedstrijden als bij het achteraf evalueren.

De gemeenten met een betaald voetbalclub hebben de onderlinge informatie-uitwisseling versterkt door zowel op bestuurlijk als ambtelijk niveau periodiek te overleggen. Zo wordt dit voetbalseizoen na iedere

speelronde per divisie door de betrokken gemeenten ambtelijk de bijzonderheden die zich voordeden gedeeld en de ervaringen uitgewisseld.

Veiligheidsorganisatie en weerbaarheid

Het is op de eerste plaats aan de KNVB en de individuele BVO's om te zorgen voor een goede wedstrijdorganisatie, een veilig stadion en een goede voorbereiding en uitvoering van de wedstrijdregeling. Dit in overeenstemming met de richtlijnen van de KNVB en de eigen plannen van de clubs.

Belangrijk daarbij is dat de voetbalclub de juiste prioriteit geeft aan het veiligheidsbelang. Soms blijkt namelijk veiligheid in de afweging van belangen of onder druk aan kortste eind te trekken. Gevolg is dat maatregelen in de praktijk soms zodanig worden ingevuld c.q. uitgevoerd dat de facto geen of onvoldoende maatregelen worden genomen en dit ten koste gaat van de veiligheid van de bezoekers of met de inzet van de schaarse capaciteit van de politie moet worden opgevangen. Het is ook daarom dat het van groot belang is dat clubs 'baas in eigen huis zijn' en de lokale partners elkaar goed weten te vinden om samen alert te zijn op eventuele ongewenste beïnvloeding van de veiligheidsorganisatie.

De burgemeester is belast met het toezicht op de naleving van de vergunningsvoorwaarden die gesteld zijn aan de organisator om een wedstrijd te mogen spelen. Als de organisator hierin in gebreke blijft moet de burgemeester hier gevolgen aan verbinden. Om deze taak van de overheid te versterken is in het handelingskader de aanbeveling gedaan in alle gemeenten met één of meer BVO's voorafgaande aan het seizoen iedere BVO een vergunning voor de competitie- beker- oefen- en eventuele Europese wedstrijden bij de burgemeester moet aanvragen.

Persoonsgerichte aanpak (PGA) en collectieve aanpak

In de aanpak van de ordeverstoorers blijft de persoonsgerichte benadering het uitgangspunt in de aanpak. Zo veel mogelijk moet worden voorkomen dat de goedwillende supporters de dupe worden van de kwaadwillende supporters. De wettelijke instrumenten daarvoor zijn voorhanden. Maar de PGA vereist een intensieve samenwerking en informatie-uitwisseling tussen een veelheid van partners. Niet alleen tussen de 'voetbalpartners' maar ook met zorginstellingen. Daarbij blijkt privacywetgeving nog steeds een barrière te zijn.

Hoewel zoveel mogelijk getracht wordt de individuele daders aan te pakken blijkt helaas de realiteit dat waar grootschalige ordeverstoringen door grote groepen plaatsvinden daders in de massaliteit van de groep vaak anoniem blijven. Daarbij uniform in zwart gekleed met capuchon en of bivakmuts om identificatie te voorkomen c.q. te bemoeilijken. Door de anonimiteit van de groep werkt de persoonsgerichte aanpak niet meer. In het belang van het behalen van onze ambitie zijn dan collectieve maatregelen nodig gericht op de groep die de problemen veroorzaken c.q. faciliteren. Een zorgelijke ontwikkeling is dat groepen veelal jonger personen grof geweld niet schuwen en zich ook buiten de wedstrijddagen manifesteren bij andere gelegenheden.